

ایران، غربال زود

دانشگاه فرهنگیان
سازمان مرکزی
سال ۱۴۰۰
انتشارات دانشگاه فرهنگیان

تاریخ تربیت معلم در ایران

(رسان قزوین)

www.ketab.ir

طرح و ایده

دکتر حسین خنیفر

استاد دانشگاه تهران و رئیس دانشگاه فرهنگیان

ناظر علمی

دکتر شهرام یوسفی فر

عضو هیات علمی دانشگاه تهران

مؤلف

دکترستار زارعی

معاون آموزشی پردیس شهید رجایی قزوین

سروشنامه: زارعی، ستار، ۱۳۴۹ -
 عنوان و نام پدیدآور: تاریخ تربیت معلم در ایران (استان قزوین)/مؤلف ستار زارعی؛ طرح و ایده حسین خنیفر؛ ناظر علمی شهرام یوسفی فر.
 مشخصات نشر: تهران: دانشگاه فرهنگیان، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۱۳۴ ص.: مصور(رنگی)، جدول، نمودار، عکس(رنگی)، نقشه(رنگی).
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۵۰-۵۹-۹
 وضعیت فهرست نویسی: قیفا
 یادداشت: کتابنامه: ص. [۹۹] - ۱۰۳.
 موضوع: تربیت معلم -- ایران -- قزوین (استان) -- تاریخ
 موضوع: History -- Iran -- Qazvin (Province) -- Training of Teachers
 موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی معلمان -- ایران -- قزوین (استان) -- تاریخ
 موضوع: History -- Iran -- Qazvin (Province) -- Teachers colleges
 شناسه افزوده: خنیفر، حسین، ۱۳۴۸ -
 شناسه افزوده: یوسفی فر، شهرام، ۱۳۴۸ -
 شناسه افزوده: دانشگاه فرهنگیان
 رده بندی کنگره: LB۱۷۳۱
 رده بندی دیویی: ۳۷۰/۷۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۳۱۰۴۷

دانشگاه فرهنگیان

سازمان مرکزی

سال ۱۴۰۰

انتشارات دانشگاه فرهنگیان

تاریخ تربیت معلم در ایران: استان قزوین

طرح وایده: دکترحسین خنیفر
 مؤلف: دکتر ستار زارعی
 ناظر علمی طرح: دکتر شهرام یوسفی فر
 سر ویراستار علمی: دکتر محمدرضا روزبهانی
 ویراستار علمی: دکتر محمدجلال ماخانی
 طراح جلد: مجتبی بابائیان
 صفحه‌آرا: سولماز دمتدانی
 سال و نوبت چاپ: اول، بهار ۱۴۰۰
 شمارگان: ۱۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۵۰-۵۹-۹

تمامی حقوق مربوط به انتشار این اثر برای ناشر محفوظ و نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

نشانی: تهران، شهرک قدس، بلوار شهید فرحزادی، خیابان تربیت معلم،

دانشگاه فرهنگیان، کد پستی ۱۹۳۹۶۱۴۴۶۴

نشانی پایگاه اینترنتی دانشگاه: <https://cfu.ac.ir>

تلفن: ۸۷۷۵۱۲۶۸

دربارهٔ مجموعه

سال ۱۳۹۷ ش. یکصدمین سالگرد تأسیس تربیت معلّم در ایران بود و برای گرامی‌داشت این رویداد دوران‌ساز، با رهنمود ریاست دانشگاه و مشارکت مجدانه و خستگی‌ناپذیر دست‌اندرکاران، برنامه‌های مختلفی به اجرا درآمد. از جمله این برنامه‌ها طرح تألیف مجموعه کامل تاریخ تربیت معلّم در ایران و تدوین اسناد تاریخی تربیت معلّم در ایران بود. از این رو مقرر شد هر یک از شعب استانی دانشگاه فرهنگیان مأموریت تدوین آن بخش از تاریخ تربیت معلّم استان خود را که عمدتاً تولید آن با آموزش و پرورش بوده، برعهده گیرد. سرانجام پس از حدود دوسال تلاش‌های همکاران دانشگاه در استان‌های کشور، به شکل ۳۱ جلد کتاب تألیف و منتشر شد. گردش کار این طرح کلان چنین بود: برنامه ریزی‌های مالی و اداری در معاونت پژوهش انجام و یک ناظر علمی برای طرح تعیین گردید تا مراحل استانداردسازی و کنترل کیفی روند پژوهش و تألیف کتاب‌ها، صورت گیرد. در هر استان معجری و همکاران طرح با نظر مدیریت امور پردیس‌های هر استان تعیین و مراحل مختلف پژوهش و گردآوری اسناد و مدارک مکتوب و شفاهی آغاز شد و سپس تدوین متن، در طول حدود دو سال به انجام رسید.

روند پژوهش و تألیف کتاب‌ها با دشواری‌های خرد و کلان روبه‌رو بود. فقدان اسناد و مدارک مورد نیاز، از بین رفتن بخشی از بایگانی‌های مراکز، تغییرات تقسیمات کشوری، درگذشت یا در دسترس نبودن برخی از پیشکسوتان، جابجایی‌های مکرر مکان مراکز، ادغام‌ها یا انحلال مراکز و بسیاری عوامل دیگر شرایط دشوار و گاه بغرنجی را در مسیر دسترسی

به اطلاعات ضروری و روند کارها ایجاد می‌کرد. اما هر چه بود کوشش‌های خستگی‌ناپذیر همکاران معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه، رؤسای استان‌ها، مجریان طرح و همکاران آنان سبب شد نتیجه کار به صورت کتاب‌های حاضر به ثمر نشیند.

بدون تردید پژوهش در موضوع حاضر که فاقد پیشینه قبلی و اطلاعات مورد نیاز بود، بسیار طاقت‌فرسا و با مسائل عدیده مواجه می‌گردید. چنانچه امکان مصاحبه با پیشگامان مراکز تربیت معلم، دسترسی به اسناد و مدارک ضروری میسر می‌شد، نتیجه کار بسیار متفاوت‌تر از برون‌داد موجود می‌بود. از این رو دستاورد کنونی بازتاب بسیاری از محدودیت‌ها و مشکلات لاینحلی بود که در برابر انجام این مهم وجود داشت. در این جا از همه پیشکسوتان و دست‌اندرکاران امور مراکز تربیت معلم در استان‌های کشور استدعا داریم برای تکمیل و افزایش اطلاعات و دقیق‌تر کردن مطالب این مجموعه، یاری‌رسان مؤلفان و مجریان محترم این طرح ارزشمند باشند. امید داریم پیشنهادات و تذکرات ارزشمند محققان و خوانش‌گران تاریخ تربیت معلم در استان‌های مختلف، شرائط تکمیل محتوای این کتاب‌ها و رفع کاستی‌ها و کمبودهای راه یافته در آن باشند. ناگفته پیداست در شرایط نبود اسناد و مدارک ضروری برای پژوهش در این موضوع، اسناد و مدارک خصوصی افراد دست‌اندرکار مراکز، بسیار راه‌گشا خواهد بود. بی‌تردید در بازنشر این مجموعه، این معاونت و مؤلفان محترم کتاب‌ها، از همه یاری‌هایی که به هدف تقویت متن این کتاب‌ها صورت گیرد، استقبال کرده و در اصلاح و تکمیل مطالب از آن‌ها بهره خواهد برد.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فرهنگیان

فهرست مطالب

گفتار رئیس دانشگاه فرهنگیان کشور.....	۱۵
دیباچه معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فرهنگیان.....	۱۷
سخن سرپرست مدیریت امور پردیس‌های استان قزوین.....	۱۹
مقدمه.....	۲۱
فصل اول: معرفی استان قزوین.....	۲۷
۱-۱ معرفی استان.....	۲۹
آب و هوای استان.....	۳۰
شرایط اقلیمی استان قزوین.....	۳۱
۲-۱ معرفی شهرستان‌های استان.....	۳۱
۱-۲-۱ قزوین.....	۳۱
۲-۲-۱ ناکستان.....	۳۸
۳-۲-۱ آبیک.....	۳۸
فصل دوم: روند تأسیس دانشسراها و مراکز تربیت معلم در استان.....	۴۱
۱-۲ سیر تحول تربیت معلم در ایران.....	۴۳
۱-۲-۱ مقدمه.....	۴۳
۲-۱-۲ دارالمعلمین.....	۴۶

- ۴۷..... ۳-۱-۲ دارالمعلمیات.....
- ۴۹..... ۴-۱-۲ از دارالمعلمین عالی تا دانش سرای عالی.....
- ۵۰..... ۵-۱-۲ از دارالمعلمیات تا دانش سرای دختران.....
- ۵۱..... ۶-۱-۲ از اصلاح تا انحلال دانش سرای عالی.....
- ۵۲..... ۷-۱-۲ تربیت معلم در دهه چهل.....
- ۵۵..... ۸-۱-۲ تربیت معلم بعد از انقلاب اسلامی.....
- ۵۷..... ۹-۱-۲ نتیجه گیری.....
- ۵۸..... ۲-۲ تأسیس دانشسراها و مراکز تربیت معلم در استان.....
- ۵۸..... ۱-۲-۲ دارالمعلمین و دارالمعلمیات ابتدائی و متوسطه.....
- ۵۹..... ۲-۲-۲ دانشسراهای.....
- ۶۴..... ۳-۲-۲ مراکز تربیت معلم.....
- ۶۵..... فصل سوم: سیر عملکرد مراکز تربیت معلم استان.....
- ۶۷..... ۳-۱ عملکرد مرکز تربیت معلم شهید رجایی قزوین.....
- ۶۷..... اهم فعالیت های انجام گرفته در فاصله سال های ۱۳۵۶ تا ۱۳۵۸ ه.ش.....
- ۶۸..... اهم فعالیت های انجام گرفته در فاصله سال های ۱۳۵۹ تا ۱۳۷۰ ه.ش.....
- ۷۵..... اهم فعالیت های انجام گرفته در سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ ه.ش.....
- ۷۸..... رشته های تحصیلی و آمار دانشجویان.....
- ۷۹..... ۲-۳ مرکز تربیت معلم شهیده بنت الهدی صدر.....
- ۸۰..... ۳-۳ دانشسرای مقدماتی شهر تاکستان (از سال ۱۳۶۶ الی ۱۳۷۵).....
- ۸۲..... دانشسرای مقدماتی شهر آبیک (از سال ۱۳۶۹ الی ۱۳۷۴).....
- ۸۵..... فصل چهارم: وضعیت کنونی دانشگاه فرهنگیان استان.....
- ۸۷..... ۴-۱ دانشگاه فرهنگیان قزوین.....
- ۸۷..... ۴-۱-۱ رشته های تحصیلی و آمار دانش آموختگان.....